

Environmentální historie

Mgr. Lukáš Dolák, Ph.D.

Podzim 2020

1. Prezentace článku
2. Zadání seminární práce

Prezentace článku

Prezentace článku

- Každý student/ka si vybere do 18.10.2020 jeden odborný recenzovaný článek, který se bude dotýkat problematiky environmentální historie (viz přednáška Úvod do studia EH)
- Vybraný článek zašle student/ka do 18.10.2020 ke schválení cvičícímu (dolak@sci.muni.cz)
- Studenti si vyberou datum prezentace článku na semináři dne 19.10.2020

Prezentace článku

- Článek je možné vybrat z EH zaměřených časopisů, např:
  - Environmental history <https://academic.oup.com/envhis>
  - Environment and History <http://www.whpress.co.uk/EH/EHfree.html>
  - Journal of World History <https://muse.jhu.edu/journal/106>
  - Historická geografie <http://www.historickageografie.cz/historicka-geografie>
  - Hospodářské dějiny <http://www.hiu.cas.cz/cs/nakladatelstvi/periodika/hospodarske-dejiny.ep/>
  - Klaudyán <http://www.klaudyan.cz/>

Prezentace článku

- Studenti odprezentují ve zvolený den na 8–10 slidech cíle, užité metody a hlavní výsledky vybraného článku
- Není nutné detailně popisovat metodiku článku, naopak je doporučeno smysluplně a „lidsky“ zhodnotit jeho závěry
- Zároveň se zaměří, zda a jak vybraný článek pomohl rozšířit rešeršní část diplomové práce
- Od zbylých posluchačů bude očekávána diskuze k prezentovanému článku
- Prezentaci studenti zároveň vloží do odevzdávárny „Prezentace článku“, nejpozději však do **10.1.2021** včetně

Zadání seminární práce

„Environmentální historie mé obce“

Cíl seminární práce

- Zpracování environmentální historie vlastní obce/městské části za posledních několik desetiletí (min. 30 let)
- Popis nejpodstatnějších proměn v krajině
- Srovnání stavu krajiny na počátku a na konci sledovaného období
- Uvědomění si podstaty a dopadů popsanych změn na život obyvatel dané obce/městské části a analýza jejich příčin
- Aplikace metod environmentálně-historického výzkumu

Postup práce

- Vyberte Vaši obec/městskou část, kterou budete zpracovávat
- Stanovte studované území (čtverec o straně cca 5 km)
- Zkonzultujte vybrané území se cvičícím na dalším cvičení
- Oslovte možné respondenty (rodiče, prarodiče aj.) ochotné poskytnout rozhovor a schopné poskytnout potřebné informace
- Sestavte seznam relevantních otázek pro respondenty
  - typ zástavby v obci/městské části v nejstarší době
  - typické rysy krajiny

Postup práce

- Sestavte seznam relevantních otázek pro respondenty
  - velikost polí
  - pěstované plodiny
  - změna v lesnatosti a využívání lesů
  - proměny vodních toků
  - způsob využití trvale travnatých ploch
  - využití zahrad
  - vývoj silniční sítě
  - změny v biodiverzitě
  - aj.

Postup práce

- Domluvte čas a místo rozhovoru a požádejte o svolení rozhovor nahrát (nahrání rozhovoru je dobrovolné)
- Uskutečňte rozhovor, zaznamenejte odpovědi (písemně vlastními slovy, audio záznam) a stanovte délku studovaného období
- Vytvořte obraz krajiny na počátku studovaného období, popište změny v jeho průběhu a srovnejte s dnešním obrazem na základě získaných odpovědí a vlastních postřehů

Postup práce

- Srovnejte obraz krajiny v průběhu studovaného období prostřednictvím leteckých snímků (možnost rozšířit o III. VM, případně i historické a vlastní fotografie)
- Stanovte, jakými změnami studovaná krajina prošla, které změny nejvíce ovlivnily ráz studované krajiny a jak se tyto změny promítly do života respondenta/respondentů

Náležitosti práce

- Úvodní strana s názvem seminární práce, jméno autora, rok
- Obsah
- Úvod (popis vybrané obce/městské části a studovaného území z FG a HG hlediska, studované období, zapojení respondenti a jejich vztah k území, užité zdroje dat)
- Popis zaznamenaných změn ve studovaném území na základě rozhovoru s respondentem/respondenty a leteckých snímků, map
- Letecké snímky, mapy, fotografie studovaného území

Náležitosti práce

- Závěr (zhodnocení změn, jejich promítnutí do rázu krajiny)
- Seznam použité literatury/zdrojů
- Doporučený rozsah práce: cca 10 normostran

Hodnocení

- Hodnocení závisí na:
  - kvalitě formulování získaných informací,
  - formě a úrovni odevzdané vlastní seminární práce,
  - výsledné zhodnocení výsledků během kolokvia.
- Termín odevzdání:
  - odevzdávárna IS „Seminární práce“ do **3.1.2021** včetně

Doporučené zdroje dat

- Pamětníci (rodiče, prarodiče aj.)
- Historický lexikon obcí ČR:
<https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>
- Historický atlas měst ČR:
<http://www.hiu.cas.cz/cs/mapova-sbirka/historicky-atlas-mest-cr.ep/>
- Vlastivěda moravská
<http://www.pdfknihy.maxzone.eu/vlastiveda.html>

Doporučené zdroje dat

- Mapové portály ČR:
  - letecké snímky: www.mapy.cz
    - ČÚZK: https://lms.cuzk.cz/lms/lms_prehl_05.html
  - Staré mapy.cz: <http://www.staremapy.cz>
  - Geoportal: <http://geoportal.cenia.cz>
  - Ústřední archiv zeměměřictví a katastru), náhledy map Stablního katastru (císařské otisky), toposekce III. vojenského mapování, Sbírkky map a plánů do roku 1850: <http://archivnimapy.cuzk.cz>
  - Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska: <http://oldmaps.geolab.cz>

Doporučené zdroje dat

- Mapové portály SK a zahraničí:
  - Topo mapa SK: <https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis?bm=zbgis&z=8&c=19.530000,48.800000#>
  - Enviportal: <https://geo.enviroportal.sk/atlassr/>
  - Letecké snímky Slovensko: www.mapy.cz (do r. 2003)
  - Old maps online: <https://www.oldmapsonline.org/>
  - Historické ortofoto SK: <https://mapy.tuzvo.sk/HOFM/>
  - Country maps: <https://mapire.eu/en/browse/country/>
  - Mapy opevnění – topo mapy ČSSR: <http://mapy.opevneni.cz/>
  - mapy III. vojenského mapování (viz Old maps online)

Doporučené zdroje dat

- Různé:
  - YouTube
  - Česko země příběhů: <https://www.ceskozemepribehu.cz/>

Metoda rozhovoru

- Oslovení dotyčného respondenta v dostatečném časovém předstihu
- Získání případného souhlasu s nahráním rozhovoru
- Sestavení otázek pro respondenta/respondenty
- Domluvení termínu rozhovoru
- Rozhovor:
  - zahřívací otázky
  - položení předem připravených otázek

Metoda rozhovoru

- Rozhovor:
  - položení doplňujících otázek
  - přenechání potřebného prostoru pro respondenta
  - shrnutí základních poznatků z rozhovoru
  - ukončení rozhovoru a poděkování za spolupráci
- Excerpce požadovaných informací z rozhovoru